

Приложение към т. 1

към Решение на Министерския съвет № 806 от 6 ноември 2020 г. за одобряване на План за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 г. относно върховенството на закона за 2020 г., Ситуация в областта на върховенството на закона в България

I. Правосъдна система			
Предизвикателства / Препоръки	Мерки	Срок за изпълнение	Отговорна институция
Да приключат законодателните реформи по отношение на фигурата на главния прокурор относно неговата отчетност и наказателна отговорност при отчитане на становището на Венецианската комисия	1. Стартиране на процедура за изискване на експертно становище от Венецианската комисия по предложените изменения в Наказателно-процесуалния кодекс и Закона за съдебната власт в съответствие с конституционната рамка или сезиране на председателя на Народното събрание с молба за стартиране на процедура за изискване на експертно становище от Венецианската комисия по законопроекта.	В срок до 6 месеца – 30.11. 2020	Министерство на правосъдието
Подобряване на работата и повишаване на независимостта на Инспектората към Висшия съдебен съвет Отговаряне на препоръките на Венецианската комисия, цитирани в Доклада относно върховенството на закона за 2020 г. във връзка с ИВСС. Укрепване на институционалния капацитет на ИВСС. Повишаване на ефективността на проверките, които извършва ИВСС. <i>В изпълнение и на проект „Подкрепа за подобряване на капацитета на Инспектората към Висшия съдебен съвет“, финансиран от Службата за</i>	2. Сформиране на съвместна работна група за изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предложенията за промени от ИВСС са относно проверките за интегритет, дисциплинарната отговорност на магистратите, създаване на система за деонтологична превенция, декларациите за имущество и интереси по Раздел 1а ЗСВ, както и относно статута на Инспектората и на инспекторите в системата на съдебната власт - народните представители да предлагат кандидати за инспектори измежду лицата, които са издигнати от Пленумите на ВКС и ВАС, от съсловните професионални организации или по примера на избора на членове на ВСС от професионалната квота - от Общите събрания на съдиите, прокурорите и следователите, относно бюджета на ИВСС.	В срок до 6 месеца	Министерство на правосъдието и Инспекторат към Висшия съдебен съвет

<i>подкрепа на структурните реформи на Европейската комисия.</i>			
Независимост. Уредбата на допълнителните възнаграждения на магистратите поражда опасения.	3. Сформиране на работна група, която да предложи на Пленума на ВСС изменение и допълнение на Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения на магистратите, с които да се определят ясни, обективни и прозрачни критерии при определянето на допълнителни възнаграждения и се ограничават дискреционните правомощия на административните ръководители в органите на съдебната власт.	30.11.2020 г.	Висш съдебен съвет
Независимост	4. Създаване на публичен регистър на случаите на посегателство срещу независимостта на съдебната власт, който да бъде публикуван на интернет сайта на ВСС. Регистърът следва да съдържа информация за датата на регистрираното посегателство, източника на информацията, обекта и субекта на посегателството, формата на накърняване на независимостта на съдебната власт, предприета ли е реакция – от кого, кога, форма на реакцията. В регистъра да се публикува хиперлинк към съответната реакция.	април 2021 г.	Висш съдебен съвет
	5. Проучване на общественото мнение за измерване усещането за независимост на съдебната власт сред вътрешните и външни целеви групи, както и степента на доверие в съдебната власт.	април 2021 г.	Висш съдебен съвет
	6. Провеждане на конференции за укрепване на независимостта на съдебната власт с участието на представители на съдебната власт, законодателната власт, изпълнителната власт, професионални и съсловни магистратски организации, сдружения на журналисти и медии, и неправителствени организации.	април 2021 г.	Висш съдебен съвет
	7. Проучване и популяризиране на опита на държавите от	април 2021	Висш съдебен съвет

	ЕС във връзка с отстояване на независимостта на съдебната власт в случаи на посегателство от страна на медии, публични личности, страни в съдебния процес и други (негативни медийни кампании и политически нападки срещу съдии, прокурори и следователи).	г.	
	8. Организиране на национално съвещание с административни ръководители на органите на съдебната власт, магистрати и съдебни служители, отговарящи за връзките с обществеността за обсъждане на мерки за отстояване независимостта на съдебната власт, включително при негативни медийни кампании и политически нападки срещу съдии, прокурори и следователи.	април 2021 г.	Висш съдебен съвет
	9. Изготвяне на Програма от ВСС за обучение на журналисти в областта на правото и етичните правила на магистратите.	април 2021 г.	Висш съдебен съвет
	10. Провеждане на информационни и образователни кампании за повишаване осведомеността на гражданите съвместно с регионални медии за укрепване на върховенството на закона и независимостта на съдебната власт.	октомври 2022 г.	Висш съдебен съвет
	11. Инициране на промени в учебните програми на училищата и университетите с цел осигуряване на възможност за запознаване на учениците и студентите с функциите и дейността на съдебната власт, чрез организирани посещения и лекционни програми, включващи активното участие на съдии, прокурори и адвокати.	октомври 2022 г.	Висш съдебен съвет
	12. Да се обсъди необходимостта от независим консултативен орган, с участието на представители на медиите и съдебната власт, който да се занимава с принципни или възникнали ad hoc въпроси при	октомври 2022 г.	Висш съдебен съвет

	отразяване на съдебния процес в средствата за масово осведомяване или с трудности за журналистите при изпълнение на задачата им да информират обществото.		
Независимост. Други изменения на ЗСВ се отнасят за задължението на магистратите да обявяват членство в професионални организации. Предишното изискване съдиите, прокурорите и следователите да декларират пред Висшия съдебен съвет членството си в професионални сдружения пороци опасения относно свободата на сдружаване. Съгласно измененията такава декларация вече не е необходима. Въпреки това регистърът с магистратите, участващи в професионални сдружения, все още е достъпен на уебсайта на ВСС и се твърди, че публични личности го използват за упражняване на натиск върху съдии.	13. Във връзка с изменение и допълнение на Правилата за водене на централен публичен регистър на декларациите по чл. 195а, ал. 1 от ЗСВ, след 31.12.2020 г. да бъде преустановен публичният достъп до подадените вече декларации от магистратите за членство в професионални организации.	14 януари 2021 г.	Висш съдебен съвет
Отговаряне на препоръките в Доклада относно върховенството на закона за 2020 г. по отношение на достъпа до правосъдие в процесуалните закони да бъдат регламентирани основните правни норми, регулиращи правилата за упражняване на процесуални права в електронна форма. Повишаване на качеството и бързината на съдебните процедури.	14. Участие на експерти от МП при изготвяне на проект на закон за изменение и допълнение на ГПК и НПК с цел регулиране на правилата за упражняване на процесуални права в електронна форма.	В срок до 6 месеца	Министерство на правосъдието

Намаляване на натовареността на магистратите чрез използване на алтернативни форми за разрешаване на спорове. Увеличаване на броя на извънсъдебно решените спорове чрез медиация, което ще доведе до намаляване на заведените съдебни дела и съответно ще облекчи работата на съдилищата.	15. Съдействие при реализиране на дейности по проект „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация като част от цялостната стратегия за пътна карта за прилагане на медиацията; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната; разработване на стратегия за пълноценно използване на други алтернативни способности за разрешаване на спорове.“.	В срок от 2 години	Висш съдебен съвет и Министерство на правосъдието
Отчитане на отделните аспекти от работата на съдебната система, в това число и по отношение на отделните видове съдебни процеси – граждански, наказателен и административен. Повишаване на доверието към съдебната власт чрез обществено участие и прозрачност, в чиито рамки е поместена. Засилване на прозрачността на съдебната власт и на диалога с гражданите.	16. Извършване на проучване по утвърдената Методология за проучване на общественото мнение относно удовлетвореността от съдебната власт, разработена в изпълнение на поетите ангажменти по Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система.	В срок от 2 години	Министерство на правосъдието
Съобразяване на препоръките в Доклада относно върховенството на закона за 2020 г. за понижаване на прага за достъп до правна помощ. Подобряване на достъпа до правосъдие.	17. Извършване на анализ относно възможността за понижаване на прага за достъп до правна помощ, освобождаване от съдебни такси на получателите на правна помощ, намаляване на размера на съдебните такси за образуване на производство.	В срок от 2 години	Министерство на правосъдието и Национално бюро за правна помощ
Създаване на постоянен механизъм за оценка на ефекта от прилагането на процесуалните кодекси. Формиране на обосновано решение за изменения на процесуалните закони.	18. Извършване на анализ на базата на утвърдената Методология за оценка на ефекта от прилагането на ГПК, НПК и АПК, разработена в изпълнение на поетите ангажменти по Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система.	В срок от 2 години	Министерство на правосъдието

II. Правна рамка за борба с корупцията			
Предизвикателства/ Препоръки	Мерки	Срок за изпълнение	Отговорна институция
Повишаване на ефективността на разследванията на корупционните престъпления и постигане на по-солидни резултати по отношение на окончателни осъдителни присъди в тази област; повишаване на професионалната квалификация на прокурорите и следователите	1. Възлагане и извършване на комплексен анализ на делата за корупционни престъпления (в досъдебна и съдебна фаза) за периода 01.01.2018 г. - 01.10.2020 г., включващ: анализ на статистическата информация и проявените тенденции; организационните фактори, обуславящи състоянието на разследването и възможностите за подобряване качеството на работа; ефективността на наблюдението на делата и осъществявания надзор (започване на разследването; сръчност; мерки за процесуална принуда и обезпечаване на имуществените наказания „глоба и конфискация“; финансови проверки и взаимодействие с КПКОНПИ); положителни практики; обективни и субективни трудности пред успешното приключване на делата; системни слабости, типови грешки и повтарящи се проблеми при разследването и поддържането на обвиненията и други причини за неуспешно приключилите дела; фактори извън органите на досъдебното производство, които влияят отрицателно на успешното приключване на делата и др.	В срок до 6 месеца	Прокуратура на Република България
	2. Анализ на ресурсите (численост на разследващи органи и прокурори, наличие или липса на специализация в областта, т.е. дали работят само по такива дела и преписки или не; времеви ресурс, с който разполагат за работа по един случай; ниво на практическа и теоретична подготовка; ниво на мотивация; достъп до информация, необходима за разследване; ниво на пряка комуникация с оперативни органи и инспекторати в министерствата;	В срок до 2 години	Прокуратура на Република България

	материален ресурс и т.н.) и набелязване на проблемните елементи, съответно мерки за подобрене, за да се борят ефективно с корупцията; провеждане на обучения и специализация.		
	3. Изготвяне на експертни предложения за законодателни промени в НК и НПК, включващи: декриминализиране на „провокацията към подкуп“; детайлно регламентиране на процедура по осъществяване на подобна дейност от служители под прикритие в съответствие с решения по дела на Европейския съд по правата на човека, изискващи даване на гаранции за липса на принуда по отношение на длъжностното лице и безспорно доказване, изключващо възможността за злоупотреба; предвиждане на по-тежки санкции при установен конфликт на интереси; предвиждането на мерки за защита на лицата, подали сигнали за корупция; отпадане на прекаления формализъм на българския наказателен процес.	В срок до 6 месеца	Прокуратура на Република България
	4. Обсъждане на експертните предложения по т. 3 за законодателни промени в НК и НПК от работна група, включваща представители на Министерство на правосъдието, Прокуратурата на Република България, Върховния касационен съд, Адвокатурата, академичната общност и др.	В срок до 1 години	Министерство на правосъдието
Предизвикателства в областта на човешките ресурси и подобряването на цялостната работна на Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество	5. Провеждане на процедури по Закона за държавния служител /конкурси, мобилност и др./ с цел заемане на свободните щатове в общата и специализираната администрация на КПКОНПИ	30.03.2021 г. (постоянен)	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	6. Завършване на процеса на оптимизиране на структурата на администрацията на КПКОНПИ, с цел повишаване на ефективността на работата ѝ и в същото време разумно редуциране на броя на структурните звена и	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото

	съотношението между ръководни и изпълнителски кадри		имущество
	7. Приемане на нова териториална структура на администрацията на КПКОНПИ, със закриване на ненатоварени звена /териториални бюра, изнесени работни места/ в определени населени места и осигуряване с щатове на териториалните дирекции и отдели с най-висока натовареност	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	8. Увеличаване щатната численост на дирекция „Противодействие на корупцията“ и провеждане на процедури за назначаване на служители на заварените свободни и на новоразкритите щатове	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	9. Създаване на териториални звена на дирекция „Противодействие на корупцията“ по седалищата на апелативните райони и кадровото им осигуряване чрез трансформиране на незаети щатове в администрацията, със запазване на възможността за разкриване на изнесени работни места на тази дирекция	30.06.2021 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	10. Приемане на нови правила и процедури за провеждане на проверките за почтеност в КПКОНПИ /проектното предложение на Комисията в тази насока за финансиране от ЕС чрез СПСР е класирано като такова с висок приоритет/	30.06.2021 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
Публичност и повишаване на доверието в Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество	11. Обновяване на интернет – страницата на КПКОНПИ, с въвеждане на „Интернет приемна за граждани“ на нея: възможност за онлайн подаване на сигнали по реда на ЗПКОНПИ и за изпращане на въпроси/отговори по приложението на закона	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	12. Създаване на отделно звено в дирекция „Превенция на корупцията“, което, в координация с другите звена от специализираната администрация, да осъществява комуникацията с граждани, държавни институции и	30.03.2021 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество

	неправителствени организации по постъпващите ежедневно запитвания по приложението на закона - Информационен център на КПКОНПИ, който да провежда и информационни кампании с антикорупционна насоченост		имущество
	13. Утвърждаване на нови образци на декларациите за имущество и интереси, както и на указания за попълване и подаване на тези декларации	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	14. Утвърждаване на нови образци на декларациите, подавани от лицата в обхвата на пар. 2 от ДР на ЗПКОНПИ и на указания към тях	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	15. Надграждане на съществуващата електронна система на Публичния регистър с нови софтуерни решения по образците на декларации, включително и с възможност за онлайн подаването им от задължените лица	31.12.2021 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	16. Публикуване на интернет страницата на КПКОНПИ на регистър на законопроектите, предложени от органи на изпълнителната власт, спрямо които Комисията е упражнила правомощията си за съгласуване относно корупционни рискове, с „история“ на всеки законопроект и решенията по него	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	17. Публикуване на интернет страницата на КПКОНПИ на систематизирана съдебна практика по принципни въпроси относно конфликта на интереси, с непрекъснатото обновяване на тази „база данни“	31.12.2020 г.	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
	18. Активна медийна комуникация	постоянен	Комисия за

			противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
Липса на закон за регулация на лобизма. В отговор на изразената загриженост в Доклада относно върховенството на закона за 2020 г. - липсва конкретно задължение за регистриране на лобистите или за деклариране на контактите между публичните служители и лобистите.	19. Създаване на работна група за проучване на добрите европейски практики, изготвяне на концепция за регулация на лобизма в съответствие с препоръки и стандарти на ЕК, Препоръка CM/Rec(2017)2 на Комитета на министрите на Съвета на Европа към държавите-членки относно правната уредба на лобистките дейности в контекста на публичното вземане на решения и провеждане на обществени консултации по концепцията, която да послужи като основа за изготвяне на законопроект.	В срок до 2 години	Министерство на правосъдието и Секретариата на Националния съвет по антикорупционни политики
Уебсайтът на Националния съвет по антикорупционни политики не предоставя функционален достъп до информация за дейността си	20. Създаване на нов уебсайт на Националния съвет по антикорупционни политики за осигуряване на функционален достъп до информацията, свързана с дейността му.	В срок до 1 години	Администрация на Министерския съвет, Секретариат на Националния съвет по антикорупционни политики
Противодействие на корупционните престъпления. Засилване на превенцията на корупционните престъпления.	21. Извършване на последваща оценка на въздействието на НПК относно направените изменения в подсъдността на корупционните престъпления.	В срок от 2 години	Министерство на правосъдието

III. Медиен плурализъм

Предизвикателства/ Препоръки	Мерки	Срок за изпълнение	Отговорна институция
Финансова зависимост и недостиг на ресурси в Съвета за електронни медии	1. В бюджетна прогноза за периода 2021 г. — 2023 г. е предвидено увеличение с 10% на средствата за персонал, в проектобюджета на СЕМ са планирани допълнителни разходи за персонал за укрепване на административния капацитет на СЕМ с 6 щатни бройки и за изплащане на дължими обезщетения на персонала. С цел създаване	От 01.01.2021 г.	Министерство на финансите във връзка с разработването на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2021

	на условия за изпълнението на определените със Закона за радиото и телевизията правомощия на СЕМ, са предвидени допълнителни разходи за издръжка в размер на 200.0 хил. лв., както и допълнителни капиталови разходи в размер на 650.0 хил. лв. за придобиване на система за мониторинг на медийно съдържание и осигуряване на сигурността на информационните системи.		г. СЕМ – изпълнение на мярката след влизане в сила на ЗДБРБ за 2021 г.
Недостатъчна прозрачност на собствеността на медии и финансирането им	2. Подобряване на медийната среда в България - в проекта на детайлизирана стратегия по Приоритет 10 „Институционална рамка“ в Националната програма за развитие България 2030 е включена темата за медийния плурализъм. Разработване на план за действие с мерки за подобряване на медийния плурализъм след «поставяне на масата» на всяки теми и проблеми, посочени в международните стандарти и доклади, базиран и на широки обществени консултации със заинтересованите страни и техните съсловни организации, включително чрез привличане на академичната общност и признати експерти в съответната област по отношение на следните въпроси:		
	2.1. Засилване на прозрачността в изразходването на публични средства за комуникационни инструменти („държавна реклама“)	В срок до 2 години	Заместник министър-председател
	2.2. Мерки за защита на журналистите от посегателства, тормоз и намеса. Повишена прозрачност и отчетност на разследванията в подобни случаи	В срок до 2 години	Министерство на културата Министерство на правосъдието, Министерство на вътрешните работи Прокуратурата на Република България
	2.3. Осигуряване на пазарно-базирано разпространение на печатните медии	В срок до 2 години	МТИТС
	2.4. Мерки, свързани с прозрачността на собствеността върху медии. Засилване на контрола за деклариране на собственост.	В срок до 2 години	Министерство на културата
	2.5. Организация и финансиране на обществените електронни медии	В срок до 2 години	Министерство на културата Министерство на

			финансите
	2.6. Подобряване на достъпа до обществена информация за нуждите на медиите	В срок до 2 години	Министерство на културата Администрация на Министерския съвет
	2.7. Повишаване на капацитета на институцията, отговаряща за медийната среда. Определяне на състава на институцията чрез прилагане на най-високи стандарти, осигуряващи необвързаност, безпристрастност и професионализъм	В срок до 2 години	Министерство на културата
IV. Други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване			
Предизвикателства/ Препоръки	Мерки	Срок за изпълнение	Отговорна институция
Отговаряне на изразената загриженост в Доклада относно върховенството на закона за 2020 г. относно заобикалянето на изискванията за извършване на обществени консултации и оценка на въздействието. Повишено ниво на прозрачност на процеса по изработване на проекти на нормативни актове и гаранции за участие на гражданското общество и неправителствения сектор.	1. Продължаване от Правителството на политиката си за извършване на обществени консултации и оценка на въздействието на нормативните актове.	постоянен	Министерският съвет
	2. Продължаване на дейността на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система по обсъждане на проектите на нормативни актове в областта на съдебната реформа с участието на представители на гражданското общество и на неправителствените организации.	постоянен	Министерство на правосъдието
Недостиг на човешки ресурс и финансиране в институциите на Омбудсмана на Република на България и Комисията за защита от дискриминация	3. В бюджетна прогноза за периода 2021 г. — 2023 г. е предвидено увеличение с 10% на средствата за персонал, в това число заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, други възнаграждения и плащания за персонал и съответните осигурителни вноски. Освен това, с цел увеличаване капацитета на институцията Омбудсман на Република България, в проекта му на бюджет са предвидени допълнителни разходи в размер на 50,0 хил. лв., от които 30,0 хил. лв.	От 01.01.2021 г.	Министерство на финансите във връзка с разработването на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2021 г. Омбудсманът и КЗД – изпълнение на мярката след влизане в сила на ЗДБРБ за

	за текуща издръжка и 20,0 хил. лв. за капиталови разходи.		2021 г.
Липсват предсказуемост и стабилност в законодателната процедура, поради извършването на чести промени в законодателството	4. Подобряване на законодателната процедура - в проекта на детайлизирана стратегия по Приоритет 10 „Институционална рамка“ в Националната програма за развитие България 2030 темата е залегнала чрез няколко области на въздействие: Устойчиви и съгласувани политики; Качество на нормативната рамка; Правна сигурност.		
	4.1. Внасяне в Министерския съвет на проект на решение за приемане на Ръководство за последваща оценка на въздействието	В срок до шест месеца	Заместник министър-председател
	4.2. Извършване на последващи оценки на въздействието на ключови закони, дефинирани от Съвета за административна реформа , когато изтича 5-годишният срок, заложен в измененията на Закона за нормативните актове от 2016 г.	В срок до 2 години	Съвет за административна реформа, отговорните министерства за прилагане на законите
	4.3. Въвеждане на изискване за предварителна оценка на въздействието за проектите на подзаконови актове на министри, които имат икономическо, социално или екологично въздействие (т.е. не на всички актове) с промяна на ЗНА.	В срок до 2 години	Заместник министър-председател